

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

137. SESJA PLENARNA KR-U, 4.12.2019–5.12.2019

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Zielony Ład w partnerstwie z władzami lokalnymi i regionalnymi

(2020/C 79/01)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwzględniając:

- ogłoszenie przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji Europejskiej Ursulę von der Leyen Europejskiego Zielonego Ładu w dokumencie *Unia, która mierzy wyżej. Mój program dla Europy*;
- fakt, że władze lokalne i regionalne wdrażają 70 % całego prawodawstwa unijnego, 70 % środków na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, 90 % strategii na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i 65 % celów zrównoważonego rozwoju oraz realizują jedną trzecią wydatków publicznych i dwie trzecie inwestycji publicznych, i że w związku z tym to one będą wdrażać Europejski Zielony Ład w terenie;

W kierunku ambitnego Zielonego Ładu, który przynosi korzyści na szczeblu lokalnym, a jednocześnie wpisuje się w działania na szczeblu globalnym

1. Podkreśla, że ambitny Zielony Ład jest niezbędny, aby Europa stała się do 2050 r. pierwszym kontynentem neutralnym pod względem klimatu i z zadowoleniem stwierdza, że plan ten stawia zrównoważony rozwój w centrum procesu kształtowania przez UE polityki. Zielony Ład powinien być narzędziem kształtującym program działania i prowadzącym do włączenia kryteriów zrównoważonego rozwoju do wszystkich obszarów polityki UE, priorytetów makroekonomicznych i instrumentów finansowych, europejskiego semestru oraz wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027.
2. Podkreśla, że Zielony Ład powinien być instrumentem służącym osiągnięciu celów strategii ochrony różnorodności biologicznej i porozumienia paryskiego oraz pełnemu wdrożeniu Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i celów zrównoważonego rozwoju, a także wniesieniu przez UE ambitnego wkładu w kontekście ram politycznych międzynarodowej ochrony różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., o której zadecyduje COP 15 Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD).
3. Wzywa Komisję, by tam, gdzie to niezbędne, dokonała przeglądu celów UE zawartych w pakiecie dotyczącym czystej energii, tak aby najpóźniej do 2050 r. zapewnić neutralność Europy w zakresie klimatu, która będzie wzmacniała konkurencyjność Europy i sprawiedliwość społeczną, i by uwzględniła te cele w europejskim prawie klimatycznym. W związku z tym wzywa do podniesienia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do co najmniej 55 %, celu efektywności energetycznej do 40 % oraz energii ze źródeł odnawialnych do 40 % do 2030 r.

Zielony Ład, który uwzględni podejście ukierunkowane na konkretny obszar i zapewnia spójność polityki

4. Wzywa, by w ramach Zielonego Ładu przyjęto całościowe podejście ukierunkowane na konkretny obszar, które pozwala zaproponować konkretne rozwiązania uwzględniające gospodarcze, społeczne, geograficzne i środowiskowe wyzwania i możliwości regionów i miast, jak też przewiduje uczestnictwo lokalnej ludności w opracowywaniu i wdrażaniu przyszłych wniosków oraz jej zaangażowanie w te działania.
5. Oczekuje, że Zielony Ład pozwoli włączyć zrównoważony rozwój do głównego nurtu polityki i sprawi, że integracja działań stanie się nadrzędnym podejściem, a nie tylko priorytetem, a także zapewni spójność polityki, również w ramach oceny lub kontroli sprawności, w celu dostosowania priorytetów, ambicji i ram czasowych różnych strategii politycznych UE oraz uniknięcia powielania lub sprzeczności procedur i wyników. Wzywa Komisję do wykorzystania wytycznych i zestawu narzędzi z zakresu lepszego stanowienia prawa, aby pomóc w opracowaniu przepisów, które wytrzymają próbę czasu, i przestrzega w tym względzie przed formalistycznym podejściem do lepszego stanowienia prawa, takim jak zasada „jedno więcej – jedno mniej” odnośnie do prawodawstwa UE, nieuwzględniającym należycie całej złożoności wyzwań politycznych i regulacyjnych, którym trzeba sprostać.
6. Domaga się, by Komisja zaproponowała na szczeblu UE środki mające na celu internalizację kosztów zewnętrznych i spójne wdrażanie zasady „zanieczyszczający płaci”.

7. Ponownie wzywa do lepszego odzwierciedlenia kwestii środowiskowych i klimatycznych w stosunkach zewnętrznych UE. Podkreśla ponadto znaczenie wymiany doświadczeń partnerskich w ramach platform współpracy terytorialnej, takich jak ARLEM i CORLEAP, a także w ramach partnerstw między miastami. Zmiana klimatu powinna pozostać strategicznym priorytetem dyplomatycznym UE, tak aby państwa trzecie przyjęły i wdrożyły ambitne działania mające na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej.

8. Podkreśla w związku z tym kluczowe znaczenie ambitnej zintegrowanej polityki morskiej, która umożliwi kompleksowe i spójne podejście do oceanów w celu utrzymania ich wkładu w walkę z globalnym ociepleniem, ochrony ich różnorodności biologicznej, od której zależy również nasze odżywianie, oraz zwiększenia ich roli w rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Wymierne rezultaty w terenie dzięki stosowaniu wielopoziomowego sprawowania rządów i aktywnej pomocniczości

9. Wzywa Komisję do zapewnienia, by Zielony Ład opierał się na zasadzie wielopoziomowego sprawowania rządów. Z zadowoleniem przyjmuje rezolucje Parlamentu Europejskiego w sprawie konferencji ONZ dotyczącej zmiany klimatu 2019 w Madrycie oraz w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej (wraz z apelem o niezwłoczne i ambitne działania w celu ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C), w których uznano, że trwała transformacja w kierunku zrównoważonego i niskoemisyjnego społeczeństwa nie może zostać osiągnięta bez zarówno oddolnego, jak i odgórnego zaangażowania. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne są gotowe kształtować europejski pakt na rzecz klimatu wraz z obywatelami, przedsiębiorstwami, uniwersytetami i ośrodkami badawczymi.

10. Opowiada się za tym, by finansowanie i wsparcie ze środków unijnych zawsze podlegało ocenie w odniesieniu do wpływu na klimat i pod względem zrównoważonego rozwoju. Bezpośrednie i pośrednie dotacje, pomoc i programy wsparcia szkodliwe dla środowiska należy poddać przeglądowi pod kątem ich spójności z celami w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju oraz znieść.

11. Zwraca się do Komisji o przedstawienie programów działań w zakresie Zielonego Ładu – obejmujących wymierne cele, ukiernkowane działania i odpowiednie finansowanie – przygotowanych we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, zgodnie z ich kompetencjami prawnymi w państwach członkowskich. Zielony Ład nie przyniesie rezultatów, jeśli nie zostanie przełożony na strategię i plany, które zostaną opracowane i wdrożone na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

12. Wzywa Komisję, by śledziła postępy rządów krajowych oraz władz lokalnych i regionalnych w rozwiązywaniu problemów i pokonywaniu przeszkód w ramach procesu monitorowania stanu unii energetycznej, przy ścisłym i bezpośrednim zaangażowaniu władz lokalnych i regionalnych.

13. Zwraca się do państw członkowskich o wprowadzenie wielopoziomowego dialogu na temat klimatu i energii oraz aktywne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie i przegląd krajowych planów w zakresie energii i klimatu, by dostosować ambicje do ścieżek osiągnięcia neutralności klimatycznej. Apeluje też o włączenie władz lokalnych i regionalnych w opracowanie wkładu lokalnego i regionalnego w celu uzupełnienia wkładu krajowego ⁽¹⁾.

14. Zobowiązuje się w tym względzie do utworzenia forum władz lokalnych i regionalnych oraz zainteresowanych stron na rzecz współpracy z Komisją Europejską i państwami członkowskimi, tak by umożliwić wszystkim odpowiednim podmiotom regularne spotkania służące przekazywaniu informacji zwrotnych na temat realizacji działań i inicjatyw związanych z Zielonym Ładem, zgłaszaniu sugestii w sprawie wniosków ustawodawczych oraz wymienianiu się sprawdzonymi rozwiązaniami na wszystkich szczeblach sprawowania rządów.

15. Wzywa Komisję do uwzględnienia Zielonego Ładu wśród tematów zbliżającej się konferencji w sprawie przyszłości Europy, ponieważ zmiana klimatu i zrównoważony rozwój w ramach celów zrównoważonego rozwoju ONZ mają bezpośredni wpływ na dobrostan obywateli UE.

16. Oczekuje, że Komisja będzie nadal wspierać i rozszerzać inicjatywy takie jak Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii zarówno w UE, jak i poza jej granicami.

17. Zwraca się do Komisji o pełne uwzględnienie wniosków zawartych w sprawozdaniach z wdrażania polityki w zakresie czystego powietrza oraz w sprawie zamówień publicznych – opracowanych w ramach projektu pilotażowego KR-u dotyczącego centrów regionalnych (RegHubs) ⁽²⁾. Projekt RegHubs powinien być również wykorzystywany do inicjatyw w ramach Zielonego Ładu.

⁽¹⁾ COR 2018/923.

⁽²⁾ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/network-of-regional-hubs.aspx>

Transformacja prowadząca do bardziej zrównoważonych regionów i miast

18. Wzywa do uwzględnienia w ramach Zielonego Ładu różnych wyzwań wynikających z transformacji, w tym związanych z energią, oceanami, gospodarką o obiegu zamkniętym, produkcją i konsumpcją żywności, mobilnością, cyfryzacją i środowiskiem.
19. Wnosi, by Parlament Europejski zlecił przeprowadzenie oficjalnej analizy, w której zbadano by, jakie skutki dla środowiska ma przemieszczanie się Parlamentu Europejskiego dwanaście razy w roku między Brukselą a Strasburgiem.
20. Wzywa Komisję Europejską do zadbania o to, by transformacja była sprawiedliwa i partycypacyjna, i by pozwoliła zaangażować wszystkie podmioty w partnerstwo, bez pozostawiania nikogo w tyle;
21. Wnosi, by Komisja Europejska zapewniła spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w procesie przemian, zwracając szczególną uwagę na regiony najmniej uprzywilejowane, obszary dotknięte negatywnymi skutkami transformacji w przemyśle, obszary słabo zaludnione i obszary wrażliwe pod względem środowiskowym, takie jak wyspy i regiony górskie.
22. Podkreśla, że zamówienia publiczne stanowią potencjalnie silną dźwignię dla zapewnienia bardziej zrównoważonych dostaw żywności (produktów lokalnych i ekologicznych) w ramach zamówień publicznych na usługi gastronomiczne w stołówkach szkolnych i szpitalnych, jak też dla rozwoju zrównoważonej mobilności. Przykłady te mogą wzmocnić powiązania wiejsko-miejskie przedstawione w nowej agendzie miejskiej z Konferencji Habitat III. Komitet ponownie wzywa Komisję do wyjaśnienia – na przykład poprzez publikowanie podręczników – ograniczeń nakładanych przez przepisy dotyczące zamówień publicznych w celu stosowania kryteriów zrównoważonego rozwoju.
23. Podkreśla potrzebę rozwoju kompleksowej edukacji i umiejętności, co będzie bardzo potrzebne w zielonej transformacji. Ponadto ponawia apel o utworzenie obserwatorium tej transformacji, które gromadziłoby dane na szczeblu regionalnym i wspierało kształtowanie polityki na wszystkich szczeblach sprawowania rządów.

Transformacja w dziedzinie energii i klimatu

24. Wzywa Komisję do zadbania o to, by europejskie prawo o klimacie opierało się na dogłębnej analizie skutków i korzyści w połączeniu z konkretnymi planami finansowania i by obejmowało zarówno łagodzenie zmiany klimatu, jak i przystosowanie się do niej, a także by stanowiło podstawę kompleksowego i ambitnego pakietu w zakresie neutralności klimatycznej.
25. Podkreśla znaczenie badań i gromadzenia danych w zakresie przewidywanych zmian warunków klimatycznych oraz potrzebę pobudzenia współpracy międzyregionalnej w celu podjęcia działań w miejscach i dziedzinach najbardziej narażonych na skutki zmiany klimatu.
26. Ponawia apel do instytucji UE o zadbanie o to, by przystosowanie się do zmiany klimatu i odporność na klęski żywiołowe były uwzględniane w przyszłych funduszach i projektach UE jako kluczowe aspekty zrównoważonego rozwoju w powiązaniu z polityką spójności, rozwoju obszarów wiejskich, zdrowia, badań naukowych i ochrony środowiska (?).
27. Wzywa UE do wspierania władz lokalnych i regionalnych w utrzymaniu i przywróceniu naturalnych pochłaniaczy CO₂, które są ważne dla osiągnięcia neutralności klimatycznej, w szczególności poprzez dostosowanie gospodarowania glebami organicznymi oraz rekultywację torfowisk i terenów podmokłych.
28. Wzywa Komisję do zaproponowania jasnych definicji i przepisów dotyczących lokalnych społeczności energetycznych i innych rodzajów prosumentów w celu zapewnienia im pewności prawnej oraz dostępu do rynku, instrumentów finansowych i fachowej wiedzy, a także w celu wspierania spółdzielczej konsumpcji własnej w budynkach prywatnych.
29. W odniesieniu do budynków publicznych wzywa do kontynuowania prac nad efektywnością energetyczną i do poczynienia postępów na drodze do konsumpcji własnej. Apeluje o wspieranie gromadzenia danych dotyczących zużycia energii elektrycznej i ciepła oraz o uruchomienie strategii w zakresie sztucznej inteligencji, które przyczyniają się do oszczędności energii.

(?) CoR (2018) 6135.

30. Wzywa Komisję Europejską do dalszego propagowania rozwoju i stosowania zrównoważonej energii ze źródeł odnawialnych poprzez zapewnienie jasnych ram politycznych i regulacyjnych oraz odpowiedniego wsparcia dla badań i rozwoju w zakresie innowacyjnych technologii energii odnawialnej, włączając w to plan działań na rzecz czystego wodoru.

31. Oczekuje, że Zielony Ład uwzględni plan działania UE na rzecz przystępnych cenowo mieszkań, co powinno być również spójne ze zwiększonymi wysiłkami w celu wyeliminowania ubóstwa energetycznego. Aby transformacja była sprawiedliwa, należy przewidzieć środki gwarantujące, że osoby znajdujące się w trudnym położeniu będą mogły korzystać z lepiej ogrzanych, efektywniejszych energetycznie mieszkań wykorzystujących technologie odnawialnych źródeł energii, w tym energię słoneczną.

32. Podkreśla, że zużycie energii w budynkach stanowi ponad 40 % całkowitego zużycia energii w UE, i uważa w związku z tym, że modernizacja budownictwa mieszkaniowego mogłaby w znacznym stopniu przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w Europie oraz do wyeliminowania ubóstwa energetycznego. Wzywa zatem Komisję do zaproponowania ambitnego planu finansowania renowacji budynków mieszkalnych w ramach pakietu dotyczącego Zielonego Ładu.

Przejsie na gospodarke o obiegu zamknietym

33. Uważa, że kompleksowa, długoterminowa strategia dla europejskiego przemysłu jest zasadniczym elementem realizacji celów Zielonego Ładu, które będą pobudzać innowacje, zapewniać przewagę konkurencyjną i stwarzać możliwości w zakresie tworzenia miejsc pracy, zwłaszcza dla ludzi młodych. W tym kontekście zasadnicze znaczenie ma zapewnienie branżom energochłonnym wsparcia w przechodzeniu na niskoemisyjne metody produkcji, tak aby ograniczyć zakłócenia konkurencji i zapobiec ucieczce emisji, w szczególności poprzez finansowanie przez UE odpowiednich badań i opracowanie praktycznych rozwiązań

34. Apeluje o nowy, ambitny, wpisany w ramy czasowe i oparty na badaniach naukowych plan działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym na okres po 2020 r. Oczekuje na bliską współpracę z Komisją Europejską nad odnośnymi wnioskami.

35. Zwraca uwagę, że zgodnie z unijną hierarchią postępowania z odpadami priorytetem powinno być zapobieganie ich powstawaniu. Wzywa do podjęcia ambitnych środków obejmujących ekoprojektowanie towarów i usług, zapobieganie powstawaniu odpadów, recykling, odzyskiwanie i ponowne wykorzystanie materiałów i komponentów, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji, a także ponowne przetwarzanie substancji niebezpiecznych w celu promowania możliwości naprawy, recyklingu, możliwości ulepszenia i trwałości. W związku z tym zachęca władze lokalne i regionalne do stosowania wielu instrumentów, w tym do lokalizacji wiążących celów UE, stosowania środków polityki budżetowej na wszystkich poziomach, rozszerzonej odpowiedzialności producenta i zielonych zamówień publicznych, z uwzględnieniem obowiązkowych celów w ramach wszystkich unijnych możliwości finansowania.

36. Wzywa Komisję Europejską do zaproponowania ambitnego celu dotyczącego ograniczenia odpadów komunalnych do 2030 r., ustalenia celu zakładającego ponowne użycie i recykling 70 % wagi odpadów komunalnych do 2030 r., zmniejszenia o 50 % ilości odpadów żywnościowych do 2030 r. oraz wyznaczenia wiążącego celu składowania najwyżej 5 % odpadów resztkowych do 2030 r.

37. Popiera również w tym kontekście nowe wysiłki w dziedzinie mikrodrobin plastiku oraz wdrażanie prawodawstwa dotyczącego tworzyw sztucznych⁽⁴⁾ i podkreśla, że problem zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi należy rozwiązać u źródła.

38. Zwraca się do Komisji o zachęcanie wszystkich europejskich miast i regionów do przyjęcia planów działania w zakresie bio-gospodarki lub do włączenia rozdziału poświęconego biogospodarce do ich globalnej strategii rozwoju.

Transformacja sektora żywnościowego

39. W związku z faktem, że UE stała się największym na świecie importerem i eksporterem żywności, należa, aby umowy handlowe były oceniane pod kątem celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, w tym w sektorze rolno-spożywczym, oraz by umowy handlowe opierały się na zrównoważonym rozwoju.

40. Mając na uwadze, że rolnictwo odpowiada za 10 % emisji gazów cieplarnianych i jest bezpośrednio dotknięte zmianą klimatu, zwraca się do Komisji o promowanie zrównoważonego rolnictwa poprzez wzmocnienie pomocy finansowej na praktyki przyjazne dla środowiska i klimatu w obu filarach wspólnej polityki rolnej (WPR).

⁽⁴⁾ CoR (2018) 925 oraz CoR (2018) 3652.

41. Proponuje dodać rozdział lokalny i regionalny do strategii „Od pola do stołu”, o szczególnym znaczeniu w modelach małych gospodardek, w celu oceny skutków międzynarodowych i globalnych wzorców produkcji żywności dla lokalnych i regionalnych systemów produkcji.

42. Podkreśla kluczową rolę lasów i torfowisk w UE w osiągnięciu neutralności klimatycznej. Wzywa do opracowania solidnej unijnej strategii na rzecz lasów i torfowisk i popiera ambitne plany etykietowania żywności produkowanej bez wylesiania ⁽⁵⁾. W związku z tym przypomina o zobowiązaniach państw członkowskich w ramach rozporządzenia LULUCF i uznaje wysiłki na rzecz skuteczniejszego pochłaniania CO₂.

43. Przypomina, że oceany wnoszą zasadniczy wkład w nasze odżywianie. Zachęca do opracowania nowej strategii wspierającej hodowlę morskie i niebieską biotechnologię z uwzględnieniem poszanowania środowiska i ochrony siedlisk przyrodniczych. Podkreśla znaczenie zrównoważonego rybołówstwa dla równowagi obszarów przybrzeżnych.

44. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne potrzebują ujednoliconej metodologii gromadzenia i przekazywania danych na temat wpływu produktów spożywczych, w tym odpadów spożywczych, na środowisko – z myślą o zapewnianiu porównywalności danych z państw członkowskich oraz o zachęcaniu do mierzenia w kategoriach ekonomicznych środowiskowych i społecznych kosztów związanych z produktami spożywczymi i sposobami odżywiania się.

Transformacja w dziedzinie mobilności

45. Zauważa, że władze lokalne i regionalne są kluczowymi podmiotami przyczyniającymi się do czystej mobilności i ekologizacji transportu. W związku z tym wzywa do podjęcia pilnych działań na szczeblu UE na rzecz internalizacji kosztów zewnętrznych poszczególnych środków transportu w celu zapewnienia równiejszych warunków działania, w tym w szczególności do przeglądu zasad opodatkowania niektórych paliw transportowych.

46. Zwraca uwagę, że trzeba będzie zmodernizować sieci elektroenergetyczne, magazynowanie energii elektrycznej oraz handel nią, a także zarządzanie infrastrukturą publiczną oraz przepisy dotyczące transportu i opodatkowania, aby odpowiednio przygotować je na nowe i innowacyjne rodzaje transportu, w tym wykorzystujące baterie i wodorowe ogniwa paliwowe.

47. Podkreśla, że dzięki wykorzystaniu potencjału technologii cyfrowych możliwa będzie optymalizacja transportu i stworzenie multimodalnej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T). Niezbędne są w tym celu inteligentne systemy transportowe (ITS) oraz infrastruktura.

Transformacja ekologiczna

48. Ponawia swój apel o 8. program działań w zakresie środowiska ⁽⁶⁾ i podkreśla, że program ten powinien być dostosowany do celów Zielonego Ładu i w decydujący sposób przyczynić się do jego skutecznego wdrażania w terenie. Apeluje o większy udział władz szczebla niższego niż krajowy w cyklu przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska.

49. Wzywa do opracowania globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r. poprzez dostosowanie i zintegrowanie wszystkich odpowiednich umów ONZ w dziedzinie ochrony środowiska z celami w zakresie różnorodności biologicznej na rok 2030. Mając na uwadze COP 15 w 2020 r., strony Konwencji o różnorodności biologicznej powinny formalnie uznać niezbędną rolę władz lokalnych i regionalnych w pomyślnej realizacji i spójnym monitorowaniu, sprawozdawczości i weryfikacji globalnych i unijnych strategii dotyczących różnorodności biologicznej.

50. Przypomina, że realizacja unijnego celu dotyczącego osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń wymaga kompleksowego podejścia do kwestii jakości powietrza i wody, niebezpiecznych chemikaliów, emisji, pestycydów i substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego. Wzywa Komisję, by nie opóźniała opracowania i przyjęcia nowej strategii dotyczącej substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego i surowszych przepisów dotyczących niebezpiecznych chemikaliów.

51. Zwraca się do Komisji, aby w większym stopniu promowała potencjał rozwiązań opartych na przyrodzie (NBS) oraz zielonej i niebieskiej infrastruktury jako użytecznych środków uzupełniających, lecz nie zastępujących zdecydowane działania w zakresie różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych na obszarach podmiejskich i wiejskich.

⁽⁵⁾ CoR (2019) 973

⁽⁶⁾ CoR (2019) 1672

52. Podkreśla korzyści płynące z programów ramowych w zakresie ochrony środowiska na szczeblu regionalnym, które są dostosowane do różnych krajowych, europejskich i międzynarodowych strategii; te programy mogą pomóc w wyznaczeniu celów i głównych działań, zapewnieniu jasności regionalnych decyzji dotyczących środowiska i opracowaniu długoterminowego planu działania, w którym udział społeczeństwa ma kluczowe znaczenie, a także w ułatwianiu zawierania sojuszy z innymi europejskimi regionami.

Transformacja cyfrowa

53. Przypomina o ważnej roli, jaką inteligentne regiony, miasta i społeczności odgrywają w zagwarantowaniu sprawiedliwego i uczciwego przejścia do neutralności klimatycznej. Wzywa Komisję do kontynuacji koncepcji spójności cyfrowej w celu dopilnowania, by ani żadna osoba, ani żaden region nie pozostały w tyle w transformacji cyfrowej, i do promowania ukierunkowanych środków mających na celu wspieranie władz lokalnych i regionalnych w celu wdrażania inteligentnych rozwiązań oraz zwiększenia efektu dźwigni programów inteligentnej specjalizacji, by poprawić umiejętności cyfrowe.

54. Wzywa do opracowania kompleksowych ram, które uwzględniałyby dane i wykorzystywały je do celów inteligentnego zarządzania, a jednocześnie gwarantowały ich wymaganą ochronę.

55. Zwraca w związku z tym uwagę na znaczny ślad węglowy internetu i cyfrowego przetwarzania danych, w związku z czym apeluje do UE o większe zajęcie się kwestią wpływu cyfryzacji na zużycie energii i emisje CO₂ oraz o promowanie zrównoważonego rozwoju w tej dziedzinie. Władze publiczne powinny podnieść świadomość na ten temat.

Aby zaspokoić potrzeby obywateli, należy zapewnić odpowiednie środki finansowe na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

56. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję dotyczącą planu inwestycyjnego na rzecz zrównoważonej Europy zakładającego inwestycje o wartości 1 bln EUR w latach 2021–2030, co odpowiada potrzebom określonym przez Europejski Trybunał Obrachunkowy⁽⁷⁾. Popiera również decyzję Europejskiego Banku Inwestycyjnego o zaprzestaniu finansowania większości projektów dotyczących energii z paliw kopalnych od końca 2021 r. i o stopniowym zwiększeniu środków przeznaczanych na działania w dziedzinie klimatu i zrównoważenie środowiskowe. Ponownie wzywa do ograniczenia biurokracji, uproszczenia mechanizmów związanych z przygotowaniem projektów oraz wzmocnienia dostosowanej do potrzeb pomocy technicznej, by uzyskać dostęp do programów JASPERS i ELENA Europejskiego Banku Inwestycyjnego w celu opracowania projektów mogących otrzymać finansowanie z banków, w tym projektów na mniejszą skalę.

57. Podkreśla również, że konieczne są dodatkowe środki, takie jak proponowane rozszerzenie systemu handlu uprawnieniami do emisji i wprowadzenie zgodnego z zasadami WTO systemu opodatkowania emisji gazów cieplarnianych na granicy, a także odpowiednio opodatkowanie paliwa lotniczego.

58. Zwraca się do Komisji o ustanowienie nowego funduszu sprawiedliwej transformacji, ukierunkowanego na regiony górnicze i wysokoemisyjne. Powinien on obejmować dodatkowe środki w uzupełnieniu środków przeznaczonych na politykę spójności, a jednocześnie działać jako uzupełnienie programów operacyjnych realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2021–2027 na poziomie NUTS 2.

59. Wzywa do przeznaczania co najmniej 30 % całego budżetu UE na lata 2021–2027 na działania w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej, a jednocześnie do stopniowego wycofywania dotacji na paliwa kopalne.

60. Podkreśla kluczową rolę polityki spójności jako głównego instrumentu finansowego w realizacji celów transformacji. Apeluje, aby polityka spójności dysponowała odpowiednimi środkami finansowymi, w związku z czym część budżetu przeznaczona na politykę spójności w następnych WRF powinna pozostać niezmienną.

61. Obawia się, że Zielony Ład jest niemożliwy do osiągnięcia bez odpowiednich ram finansowych. Wzywa do pełnego wdrożenia planu działania Komisji w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu oraz szybkiego przyjęcia ram regulacyjnych dotyczących taksonomii w celu ułatwienia zrównoważonych inwestycji, dotyczących ujawniania informacji dotyczących zrównoważonych inwestycji i ryzyka dla zrównoważonego rozwoju oraz dotyczących wskaźników referencyjnych niskoemisyjności i wskaźników referencyjnych pozytywnego wpływu na emisyjność⁽⁸⁾. Ramy te powinny również obejmować inwestycje w przemysł jądrowy, lotnictwo i sektor kolejowy. Należy również szybko rozszerzyć plan działania na kryteria społeczne.

⁽⁷⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy: „Przegląd horyzontalny – Działania UE w dziedzinie energii i zmiany klimatu”, 20 września 2017 r. <https://op.europa.eu/webpub/eca/lr-energy-and-climate/pl/>

⁽⁸⁾ Zob. opinia KR-u z 6 grudnia 2018 r.; sprawozdawca: Tilo Gundlack (PES/DE).

62. Zachęca do przyjęcia ambitnego podejścia do inwestycji UE w dziedzinie przyrody i różnorodności biologicznej i zauważa, że większe od kosztów będą korzyści płynące z usług ekosystemowych, na przykład usług w zakresie opieki zdrowotnej, składowania CO₂, zapobiegania powodzi, oczyszczania zasobów wodnych, oczyszczania powietrza lub zapobiegania erozji gleby.

63. Ponownie stwierdza, że nie można osiągnąć porozumienia w sprawie wydatków z budżetu UE bez poczynienia również odpowiednich postępów dotyczących dochodów, ponieważ wysokość unijnego budżetu powinna być współmierna do obecnych i przyszłych priorytetów UE ⁽⁹⁾. Wzywa Komisję do przedstawienia środków awaryjnych w celu wsparcia Zielonego Ładu, gdyby następny budżet UE nie był gotowy przed końcem 2020 r.

64. Podkreśla znaczenie stawek współfinansowania dla funduszy UE w celu ułatwienia dostępu do nich małym społecznościom, obszarom wiejskim i wyspom. Wzywa do wzmocnienia ich zdolności do funkcjonowania jako laboratoria transformacji energetycznej poprzez opracowywanie innowacyjnych rozwiązań i skoordynowanych działań politycznych.

65. W kontekście warunków ramowych pomocy państwa na okres po 2020 r. wzywa do zwiększenia dopuszczalnej pomocy państwa, a następnie do dostosowania dyrektywy w sprawie opodatkowania energii w celu promowania paliw o niskiej emisji. W odniesieniu do regulacji i projektów związanych z transformacją energetyczną, w kontekście zrównoważonego rozwoju i mniejszych emisji, należy zastosować wystarczającą elastyczność i podejście neutralne pod względem technologicznym.

Bezpośrednia komunikacja z obywatelami na temat korzyści wynikających z Zielonego Ładu

66. Proponuje zintensyfikowanie kampanii informacyjnych i bezpośrednich dialogów z obywatelami w celu zwiększenia świadomości na temat znaczenia transformacji na rzecz bardziej zrównoważonego społeczeństwa, zdrowszych społeczności lokalnych i bardziej konkurencyjnych gospodarek lokalnych. Zwraca się do Komisji o zorganizowanie wspólnie z KR-em serii dialogów obywatelskich, aby przedstawić wartość dodaną Zielonego Ładu i wskazać konkretne rezultaty w codziennym życiu obywateli.

67. Zobowiązuje swego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, fińskiej, chorwackiej i niemieckiej prezydencji w Radzie UE oraz przewodniczącemu Rady Europejskiej.

Bruksela, dnia 5 grudnia 2019 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽⁹⁾ CoR (2019) 3887